

ЗАКОН О ВОЛОНТИРАЊУ

(„Службени гласник Републике Српске“, број: 89/13)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом дефинишу се основни појмови у вези са волонтирањем, услови волонтирања, принципи за организовање волонтирања, услови закључивања уговора о волонтирању, права и обавезе волонтера и организатора волонтирања, друштвено вредновање, подстицање и развој волонтирања и друга питања од значаја за обављање волонтирања.

Члан 2.

(1) Волонтирање је активност од општег интереса за Републику Српску (у даљем тексту: Република) којом се доприноси побољшању квалитета живота, активном укључивању грађана у друштвене процесе и развоју хуманијег и равноправнијег демократског друштва.

(2) Волонтирањем се стичу искуства и вјештине потребне и корисне за активно учешће у друштву, лични развој и опште добро.

Члан 3.

Волонтирање у смислу овог закона је организована добровољна активност или пружање услуге или обављање активности у циљу опште, заједничке добробити или добробити другог лица без исплате новчане накнаде или потраживања друге имовинске користи, осим ако овим законом није другачије одређено.

Члан 4.

Овим законом се не ограничава могућност волонтирања која се дешавају спорадично или спонтано, без утврђеног организатора волонтирања, на добровољној основи и без новчане накнаде, са циљем опште, заједничке добробити или добробити другог лица, као и добровољне васпитно-образовне активности дјете до 15 година које се организују у циљу опште друштвене користи, али се на ове облике волонтирања не примјењују одредбе овог закона.

Члан 5.

Волонтирањем се, у смислу овог закона, не сматра:

- а) стручно оспособљавање без заснивања радног односа које представља волонтерски рад уређено прописима из области радних односа или другим прописима,
- б) обављање услуга или активности које је једно лице обавезно да пружи другом лицу на основу закона или других прописа,
- в) извршавање посебних обавеза у складу са судским одлукама,

г) обављање услуга или активности које су уобичајене у породичним, пријатељским или комшијским односима и

д) обављање услуга или активности које се односе на бесплатно и неповратно давање имовине, новца и бесплатно давање на употребу покретне и непокретне имовине.

Члан 6.

Грамматички изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба рода.

II УСЛОВИ ВОЛОНТИРАЊА

Члан 7.

Волонтирање је активност која може да траје највише до 30 часова седмично, изузев у случајевима у којима је организатор волонтирања привредно друштво, односно јавно предузеће када волонтерска активност може да траје највише осам часова мјесечно.

Члан 8.

(1) Волонтер може бити свако физичко лице старије од 15 година које у Републици обавља волонтерске услуге у складу са овим законом.

(2) Малољетни волонтер је лице од 15 до 18 година на које се примјењују посебни принципи заштите малољетних волонтера у складу са чланом 16. овог закона.

Члан 9.

(1) Волонтирање организује организатор волонтирања.

(2) Организатор волонтирања може бити, под условом да је регистрован или надлежан на територији Републике:

а) свако правно лице регистровано у складу са прописима који регулишу рад удружења и фондација,

б) републички орган управе,

в) орган јединице локалне самоуправе,

г) јавна установа,

д) приватна установа која се бави здравственом заштитом, образовањем и васпитањем,

ђ) вјерска заједница.

(3) Привредно друштво, односно јавно предузеће може да буде организатор волонтирања у складу са овим законом ако:

а) као организатор ангажује своје запослене као волонтере,

б) запослени добровољно волонтирају,

в) организује волонтирање својих запослених за опште добро, односно добро другог лица на пословима ван дјелатности и просторија привредног друштва, односно јавног предузећа и у сарадњи са било којим организатором волонтирања дефинисаним ставом 2. овог члана,

г) се обављањем волонтерских услуга и активности не стиче добит,

д) се волонтирањем не замјењује рад запослених и других радно ангажованих лица у привредном друштву, односно јавном предузећу и

ђ) се волонтирање обавља у току радног времена, а радницима који желе да учествују у волонтерским активностима послодавац одобри коришћење плаћеног одсуства за те намјене.

Члан 10.

(1) Корисник волонтирања може бити физичко лице, организатор волонтирања чији основни циљ није стицање добити или заједница која прима услуге волонтера.

(2) Корисник волонтирања не може бити привредно друштво.

Члан 11.

(1) У циљу развоја волонтирања и посредовања између волонтера и организатора волонтирања у Републици могу се оснивати волонтерски сервиси.

(2) Волонтерски сервиси организаторима волонтирања, волонтерима и корисницима волонтирања услуге пружају бесплатно.

(3) Послове волонтерских сервиса могу обављати само непрофитна правна лица.

III ПРИНЦИПИ ЗА ОРГАНИЗОВАЊЕ ВОЛОНТИРАЊА

Члан 12.

(1) Током трајања волонтерских активности, организатор волонтирања не смије довести волонтера у неједнаку позицију, односно не смије дозволити поступање према волонтерима које представља дискриминацију по било ком основу.

(2) Организатор волонтирања и волонтер дужни су да поступају према физичким лицима као корисницима волонтирања у складу са принципима из става 1. овог члана.

Члан 13.

(1) Организатор волонтирања је дужан обезбиједити да се волонтирање врши на начин којим се штити лични интегритет и интерес корисника волонтирања.

(2) Организатор волонтирања дужан је да посвети нарочиту пажњу одабиру и едукацији волонтера који волонтира са корисницима волонтирања:

а) дјецом,

б) лицима са инвалидитетом,

в) лицима са тешкоћама у развоју,

г) старим и немоћним лицима и

д) болесним лицима или лицима која су потпуно или дјелимично лишена радне способности.

(3) Волонтер који волонтира са корисницима волонтирања из става 2. овог члана мора да посједује знања, искуство и способност за рад са тим корисницима.

Члан 14.

Волонтирање са лицима из члана 13. став 2. овог закона забрањено је:

а) правоснажно осуђеном лицу за кривично дјело против живота и тијела, против слобода и права грађана, против полног интегритета, против брака и породице, против здравља људи, те лицима којима је изречена прекршајноправна санкција предвиђена прописима о заштити од насиља у породици и

б) лицу којем траје мјера безбједности обавезног психијатријског лијечења или обавезног лијечења од зависности или забране обављања позива, дјелатности или дужности која је у вези са конкретним активностима волонтирања.

Члан 15.

- (1) Волонтирање се не може организовати у циљу стицања добити.
- (2) Забрањено је организовање волонтирања којим се замјењује рад који обављају лица у складу са прописима о раду.

Члан 16.

- (1) На малољетне волонтере при обављању волонтирања примјењују се прописи који се односе на заштиту ових лица на раду.
- (2) Малољетни волонтери могу волонтирати само уз закључен уговор о волонтирању у писаној форми и уз писмену сагласност законског заступника, осим ако је организатор волонтирања васпитно-образовна установа.
- (3) Малољетни волонтер може волонтирати искључиво на активностима у складу са својим узрастом, физичким и психичким степеном развоја и вјештинама које не представљају ризик за његово здравље, развој и успјех у извршавању школских обавеза.
- (4) Волонтирање малољетног волонтера обавља се уз обавезан надзор организатора волонтирања.
- (5) Малољетни волонтер не може волонтирати на тешким физичким пословима, на радовима који се обављају под водом или под земљом, као и на другим пословима који би могли представљати повећан ризик за њихов живот, здравље, психофизички развој, полни интегритет и извршење школских обавеза.
- (6) Лицима млађим од 18 година забрањено је волонтирање од 20.00 часова до 07.00 часова наредног дана.
- (7) Организатор волонтирања дужан је посветити посебну пажњу заштити здравља и добробити малољетних волонтера.
- (8) Малољетни волонтер има сва права волонтера одређена овим законом.

IV УГОВОР О ВОЛОНТИРАЊУ

Члан 17.

- (1) Односи између волонтера и организатора волонтирања могу се уредити уговором о волонтирању који се закључује се у писаној форми.
- (2) Писана форма закључивања уговора и стални надзор организатора волонтирања при обављању волонтерских активности обавезан је:
 - а) приликом ангажовања малољетног волонтера са навршених 15 до 18 година,
 - б) када волонтер то захтијева и
 - в) када је корисник волонтирања дијете, лице са инвалидитетом, лице са тешкоћама у развоју, старо и немоћно лице, болесно лице или лице које је потпуно или дјелимично лишено радне способности.
- (3) Приликом закључивања уговора о волонтирању са лицима из става 2. тачка в) овог члана волонтери су дужни организатору волонтирања доставити овјерену изјаву којом потврђују да им нису изречене казне и мјере безбједности наведене у члану 14. т. а) и б) овог закона.

(4) Закључивањем уговора о волонтирању не губе се права на основу незапослености или запослености.

Члан 18.

- (1) Уговор о волонтирању обавезно садржи податке о:
- а) уговорним странама, мјесту њиховог пребивалишта, односно сједишта, те ове податке о законском заступнику ако се ради о малољетном волонтеру,
 - б) мјесту волонтирања и времену трајања волонтирања,
 - в) волонтерским активностима или услугама које ће обављати,
 - г) писменој сагласности законског заступника ако се ради о малољетном волонтеру,
 - д) трошковима у вези са вршењем волонтерског рада и начину њихове накнаде,
 - ђ) начину надзора волонтера од стране организатора волонтирања ако се ради о малољетном волонтеру или ако су корисници волонтирања лица наведена у члану 13. став 2. овог закона и
 - е) посебним правима и обавезама волонтера.
- (2) Уговор о волонтерском раду може да садржи и друге специфичне елементе битне за поједине облике волонтирања.

Члан 19.

На односе из уговора о волонтирању који нису уређени овим законом примјењиваће се прописи којима се уређују облигациони односи.

V ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВОЛОНТЕРА И ОРГАНИЗАТОРА ВОЛОНТИРАЊА

Члан 20.

- Волонтер има право:
- а) на евидентирање волонтерске активности у волонтерској књижици,
 - б) да се упозна са етичким нормама битним за поједини облик волонтирања,
 - в) на одговарајућу обуку са циљем побољшања квалитета обављених активности и пружених услуга, а нарочито ако то захтијева природа волонтерских активности и услуга које се пружају,
 - г) на стручну помоћ и подршку током волонтирања,
 - д) да се у писменој форми упозна са условима волонтирања, активностима које ће обављати, услугама које ће пружати и правима која им припадају на основу овог закона и других прописа, као и општих аката организатора волонтирања,
 - ђ) на надокнаду уговорених трошкова насталих у вези са волонтирањем,
 - е) на сигурне услове рада у складу са природом волонтерских активности које обавља,
 - ж) на заштитну опрему у складу са природом волонтерских активности које обавља и услуга које пружа,
 - з) да се упозна са опасностима које су у вези са специфичним обликом волонтирања које обавља,
 - и) на дневни одмор у уговореном трајању,
 - ј) на заштиту приватности и личних података и
 - к) да учествује у одлучивању о питањима у вези са волонтирањем.

Члан 21.

(1) Најављено или оправдано одсуство са волонтирања не може бити разлог за губитак било којег права волонтера.

(2) Посебна права волонтера која нису прописана овим законом могу се уредити уговором о волонтирању.

Члан 22.

(1) Волонтер је обавезан да:

а) волонтира у складу са правилима струке и упутствима организатора волонтирања,

б) чува повјерљиве и личне податке о организатору или кориснику волонтирања,

в) одбије волонтирање које је супротно овом закону и

г) у случају оправдане спријечености или намјере да прекине обављање волонтирања, правовремено информише организатора волонтирања.

(2) Обавеза волонтера је да извршава упутства организатора волонтирања, осим упутства у вези са волонтирањем која су:

а) незаконита,

б) опасна по живот и здравље волонтера, корисника волонтерских услуга ако се ради о физичком лицу или других физичких лица,

в) опасна по имовину лица,

г) морално и етички неприхватљива за волонтера и

д) у супротности са уговором о волонтирању.

(3) Ако волонтер сматра или зна да извршавање упутства може узроковати штету волонтеру, корисницима волонтирања или трећим лицима, дужан је да упозори организатора волонтирања.

(4) Волонтер не одговара за проузроковану штету ако је претходно упозорио организатора волонтирања на такву могућност, осим ако је његова одговорност прописана другим законом.

Члан 23.

(1) Организатор волонтирања обавезан је да:

а) осигура волонтеру заштиту током обављања волонтерског рада прописану у складу са законом који уређује област заштите на раду,

б) поштује права волонтера,

в) изврши уговорне обавезе према волонтерима,

г) осигура услове за поштовање права волонтера,

д) евидентира волонтерске активности у волонтерској књижици волонтера,

ђ) осигура материјале и средства за обављање волонтерских активности,

е) осигура исплату уговорених трошкова волонтеру,

ж) осигура волонтеру тајност личних података и заштиту приватности,

з) омогући волонтерима коришћење додатног плаћеног слободног радног дана ако волонтирање организује привредно друштво или јавно предузеће и

и) осигура друге услове и права прописана овим законом.

(2) Организатор волонтирања обавезан је да волонтера осигура од професионалне болести и посљедица несреће на послу у случају:

а) волонтирања у условима опасним за живот и здравље волонтера и

б) када је тако уговорено.

Члан 24.

На захтјев Министарства породице, омладине и спорта (у даљем тексту: Министарство) организатор волонтирања дужан је доставити извјештај са траженим подацима о обављеним активностима и услугама одређеним овим законом у року од 30 дана од дана пријема захтјева.

Члан 25.

Уколико су уговорени или прописани законом, новчаном накнадом или имовинском користи за волонтере не сматрају се накнаде насталих трошкова волонтирања:

а) рачуном потврђене новчане накнаде за набавку радне одјеће, опреме и предмета за заштиту потребних за волонтирање,

б) рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене у сврху трошкова путовања, смјештаја и исхране који настану у току активности волонтирања,

в) рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене у сврху трошкова исхране, збрињавања и обуке животиње у власништву волонтера која учествује у активностима волонтирања,

г) новчане накнаде исплаћене у сврху примања медицинских услуга и вакцина,

д) новчане накнаде исплаћене за трошкове обуке потребне за волонтирање,

ђ) новчане накнаде исплаћене за премије осигурања волонтера за случај смрти, физичке повреде или професионалне болести током волонтирања, односно новчане накнаде у сврху осигурања одговорности за штету насталу код организатора волонтирања или трећег лица,

е) новчана накнада исплаћена за прибављање докумената или плаћање административних такси неопходних за волонтирање,

ж) мјесечни трошкови исхране и превоза волонтера у укупном износу до 30% од просјечне мјесечне нето плате запослених у Републици према посљедњем званичном податку републичког органа надлежног за послове статистике и

з) исплаћени новчани износи добитницима награде Републике за волонтирање или награде за волонтирање (у даљем тексту: награда) дефинисане од стране јединице локалне самоуправе.

Члан 26.

(1) Волонтер који за вријеме волонтирања намјерно или због крајње непажње узрокује штету корисницима волонтирања, организатору волонтирања или трећим лицима дужан је да надокнади штету у складу са општим прописима којима се уређују облигациони односи.

(2) Организатор волонтирања за штету коју волонтер проузрокује корисницима волонтирања или трећим лицима за вријеме волонтирања одговара по принципу објективне одговорности, осим ако докаже да су постојали разлози који искључују његову одговорност.

(3) Организатор волонтирања који је надокнадио штету кориснику волонтирања или трећем лицу има право да тражи одштету од волонтера ако се докаже да је волонтер штету проузроковао намјерно или из крајње непажње.

VI ДРУШТВЕНО ВРЕДНОВАЊЕ, ПОДСТИЦАЊЕ И РАЗВОЈ ВОЛОНТИРАЊА

Члан 27.

(1) Република и јединице локалне самоуправе у складу са својим надлежностима могу утврдити мјере и активности подршке усмјерених ка развоју и промоцији волонтирања у Републици.

(2) Мјере и активности из става 1. овог члана односе се на усвајање стратегија и политика на нивоу Републике и јединица локалне самоуправе, подршку оснивању, раду и умрежавању волонтерских сервиса, оснивање волонтерских сервиса и награђивање правних и физичких лица која својим радом доприносе развоју волонтирања и мјере спровођења усвојених стратегија и политика.

(3) Подршку развоју и промоцију волонтирања Министарство ће финансирати на основу Правилника о финансирању мјера и активности подршке развоју и промоцији волонтирања који доноси министар породице, омладине и спорта (у даљем тексту: министар).

(4) Правилником из става 2. овог члана ближе се одређују критеријуми финансирања волонтерских активности, начин финансирања, мјере и жељени ефекти волонтирања, извјештавање по реализованим активностима и контрола намјенског утрошка додијелиених средстава.

Члан 28.

Улога и значај волонтирања преноси се дјечи и младима формалним и неформалним образовањем.

Члан 29.

(1) Награда је највише признање које Република додјељује за волонтирање и допринос промовисању волонтирања.

(2) Награду из става 1. овог члана додјељује Министарство.

(3) Средства за додјељивање награде осигуравају се у буџету Републике Српске.

(4) Врсте, критеријуми, износ, поступци и услови за добијање награде из става 1. овог члана прописују се Правилником о додјели републичке награде за волонтирање, који доноси министар.

Члан 30.

Јединице локалне самоуправе могу, у складу са својим надлежностима, прописати посебне облике награђивања волонтирања.

Члан 31.

(1) Привредно друштво, односно јавно предузеће може да пружи подршку развоју и промоцији волонтирања додјељивањем финансијских средстава организаторима волонтирања за ове намјене.

(2) Привредно друштво, односно јавно предузеће може да пружи подршку развоју и организовању волонтирања и путем обезбјеђивања опреме, хране, одјеће и других добара потребних за обављање волонтерских активности.

Члан 32.

(1) Волонтерско искуство и ангажман се евидентира у волонтерској књижици.

(2) Садржај и изглед волонтерске књижице прописаће се Правилником о волонтерској књижици, који доноси министар.

VII НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33.

Управни надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега врши Министарство.

Члан 34.

Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске посредством надлежних инспектора, а у складу са овлашћењима прописаним овим законом и законом којим се уређује организација рада Републичке управа за инспекцијске послове Републике Српске.

Члан 35.

(1) Новчаном казном од 3.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај правно лице као организатор волонтирања ако:

- а) организује волонтирање супротно одредби члана 9. став 3. овог закона,
- б) према волонтерима поступа супротно одредбама члана 12. овог закона,
- в) организује волонтирање супротно одредбама члана 15. овог закона,
- г) ангажује малолетне волонтере супротно одредбама члана 16. овог закона,
- д) ангажује волонтера супротно одредби члана 17. став 2. овог закона,
- ђ) ангажује волонтера без потребне изјаве у складу са одредбом члана 17. став 3. овог закона,
- е) не изврши обавезе у складу са чланом 23. овог закона и
- ж) на захтјев Министарства не достави извјештај у складу са чланом 24. овог закона.

(2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Члан 36.

Новчаном казном од 3.000 КМ до 10.000 КМ за прекршај казниће се физичко лице ако волонтира супротно одредби члана 14. овог закона.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 37.

(1) Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети:

- а) Правилник о финансирању мјера и активности подршке развоју и промоцији волонтирања (члан 27),
- б) Правилник о додјели републичке награде за волонтирања (члан 29) и
- в) Правилник о волонтерској књижици (члан 32).

(2) До доношења правилника из става 1. овог члана примјењиваће се подзаконски акти донесени на основу Закона о волонтирању („Службени гласник Републике Српске“, број 73/08) ако нису у супротности са овим законом.

Члан 38.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о волонтирању („Службени гласник Републике Српске“, број 73/08).

Члан 39.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић